

European
Commission

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

Az uniós költségvetés védelme: Jobban ki
kellene használni a feketelista nyújtotta lehetőségeket

Tartalom

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN	3
a) Általános bevezetés	3
b) A Bizottság álláspontja a Számvevőszék legfontosabb észrevételeiről és ajánlásairól	4
c) A vonatkozó legújabb fejlemények és a következő lépések	4
II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE	5
1. A korai felismerési és kizárási rendszer hatókörének kiterjesztése	5
2. A korai felismerési és kizárási rendszer hatékonyabbá tétele	6
3. A korai felismerési és kizárási rendszer mint elszámoltathatósági eszköz használatának előmozdítása	6
4. Tagállamok, kizárási és adatbányászati eszközök	7
III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK KÖVETKEZTETÉSEIRE ÉS AJÁNLÁSAIRA	8
1. 1. ajánlás – A kizárások hatókörének kiterjesztése	8
2. 2. ajánlás. A korai felismerési és kizárási rendszer alaposabb végrehajtása	9
3. 3. ajánlás – A korai felismerés és kizárás nyomon követésének javítása a közvetett irányítás esetében	10
4. 4. ajánlás – A korai felismerés és a kizárás kiterjesztése a megosztott irányításra	11
5. 5. ajánlás – A meglévő adatok és a digitális eszközök jobb kihasználása	11

Ez a dokumentum a költségvetési rendelet 259. cikkével összhangban az Európai Bizottság által az Európai Számvevőszék különjelentésében foglalt észrevételekre adott válaszokat mutatja be, amelyeket a különjelentéssel együtt kell közzétenni.

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

a) Általános bevezetés

A 2016-ban bevezetett korai felismerési és kizárási rendszer (a továbbiakban: EDES) célja, hogy megerősítse az EU pénzügyi érdekeinek védelmét.

Ez a rendszer, amely a közvetlen és közvetett irányításra vonatkozik, javította a közigazgatási szankciók alkalmazását, különös tekintettel a kizárást indokoló helyzetek értékelésének függetlenségére, az alapvető jogok tiszteletben tartására és a gazdasági szereplőkkel szembeni átláthatóság tekintetében.

Az EDES erős és gyümölcsöző interakciót igényel az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő és az EDES-testület között. Egyrészt az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő köteles megindítani a közigazgatási eljárást, amikor tudomást szerez egy kizárási ügyről. Ennek oka az, hogy az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő ismeri az aláírt szerződéseket és támogatási megállapodásokat, áttekinti a folyamatban lévő releváns eljárásokat, és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében jogosult azonnali szerződéses intézkedéseket elfogadni. Másrészt a rendszer lehetővé teszi a megbízhatatlan gazdasági szereplővel szembeni fellépést tagállami jogerős ítélet vagy jogerős közigazgatási határozat hiányában is, egy olyan központosított, intézményközi testület ajánlása alapján, amely elvégzi az ügy tényállásának és megállapításainak előzetes jogi minősítését.

Az állandó, magas szintű, független elnök által vezetett EDES-testület kezdettől fogva erőteljes harmonizációs hajtóerőt biztosított, szemben azzal a kockázattal, amit a különböző illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők eltérő értelmezései jelentettek.

Az EDES-testület 57 ajánlást fogadott el¹, többek között a legsúlyosabb kötelességzegésre vonatkozóan, amelyek többsége az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő megfelelő kizárási határozatához vezetett.

Az EDES-eljárások érvényességét az Európai Bíróság két közelmúltbeli ügyben is megerősítette², amelyekben a Bíróság teljes mértékben fenntartotta a rendszert és annak jellemzőit, beleértve az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő szerepét és a testület hatáskörét is.

Végezetül, a rendszer létrehozása óta levont tanulságok alapján a Bizottság azonosította a rendszer egyes gyengeségeit, és a rendszer hatékonyabbá tétele érdekében megkezdte az adminisztratív egyszerűsítésre és a tudatosság növelésére irányuló intézkedések meghozatalát. A javítások egy része azonban jogszabályi módosításokat tesz szükségessé. A Bizottság ezért úgy határozott, hogy javaslatot terjeszt elő, amelyet várhatóan 2022 első félévében fogadnak el, és amely kiterjed az Európai Számvevőszék által felvetett főbb észrevételek némelyikére is, és a rendszer egészét tovább javítja.

Ebben az összefüggésben a Bizottság üdvözli a Számvevőszék jelentését, amely támogatja a rendszer továbbfejlesztésére irányuló bizottsági fellépést (részletesebben lásd alább).

¹ A több mint 100 betérjesztésből.

² A Bíróság ítélete, T-672/19, Indico, EU:T:2022:64; és a Bíróság ítélete, T-652/19, Elevation, EU:T:2022:63.

b) A Bizottság álláspontja a Számvevőszék legfontosabb észrevételeiről és ajánlásairól

A Számvevőszék elismeri, hogy a korai felismerési és kizárási rendszer a kizárási helyzetek széles körét kezeli és hatékony döntéshozatali eljárásokkal rendelkezik.

Azt a tényt, hogy a Bizottság szolgálatai viszonylag kevés kizárást regisztráltak a rendszerben, annak fényében kell vizsgálni, hogy biztosítani kell az EU pénzügyi érdekeinek védelme, valamint a védekezéshez való jog és az Alapjogi Chartában rögzített egyéb jogok közötti megfelelő egyensúlyt, amelyhez elő kell írni a meghallgatáshoz való jog gyakorlása során ellenőrzött, megalapozott bizonyítékok (megállapított tények) szükséges szintjét. Ez összhangban van a jogszerű eljárás és a jogállamiság elvével, figyelembe véve, hogy a kizárási határozatnak jelentős gazdasági, sőt társadalmi hatása lehet a kizáró határozat hatálya alá kerülő szervezetekre. Ezenkívül az ügyeknek a korai felismerési és kizárási rendszerrel foglalkozó testület elé utalása az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő felelőssége, aki az ügyről a konkrét körülmények (pl. a szolgáltatás folyamatossága biztosításának szükségessége, a korrekciós intézkedések értékelése, arányosság és pénzügyi hatás) kellő figyelembevételével előzetes értékelést készít.

A Bizottság elismeri, hogy folytatni kell az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő – a jogi és technikai akadályok figyelembevételével – összevont hozzáférést kapjon az adatforrásokhoz annak érdekében, hogy feltárhassa a kizárással járó helyzeteket.

A Bizottság egyetért azzal is, hogy a korai felismerési és kizárási rendszert tovább kell erősíteni, és foglalkozni fog a Számvevőszék megállapításaival, különösen a rendszer alkalmazási körének kiterjesztésével kapcsolatban.

A Számvevőszék főbb észrevételeire adott válaszainkat a II. és III. szakasz tartalmazza. A Bizottság elfogadja az 1. ajánlást, a 2. ajánlás 1., 2., 4. és 5. pontját, valamint a 3., 4. és 5. ajánlást, továbbá részben elfogadja a 2. ajánlás 3. pontját.

c) A vonatkozó legújabb fejlemények és a következő lépések

Az első hivatali időszakot követően 2021 novemberétől Isabel Rofes és Igor Ludborz személyében hivatalba lépett az EDES-testület új elnöke, illetve alelnöke. Emellett módosult a testület eljárási szabályzata³, amelynek értelmében az Európai Ügyészség (EPPO) képviselője részt vehet a testületi eljárásban (megfigyelői jogállás), amennyiben az eljárás az Európai Ügyészség által továbbított információkon alapul.

Ami a megosztott irányításra való kiterjesztést illeti, a Bizottság lépéseket tesz annak érdekében, hogy tovább erősítse az e területen érintett jelentős költségvetési hányad védelmét, tiszteletben tartva ugyanakkor a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a költségvetési rendelet 63. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamokra történő átruházását. A korai felismerési és kizárási rendszernek a megosztott irányításra való célzott és arányos kiterjesztéséhez – figyelembe véve a Bizottság és a tagállamok hatásköreinek elhatárolását – olyan jogszabályi változtatásokat

³ A 2021. június 28-i (EU) 2021/1081 bizottsági határozattal (HL L 234., 2021.7.2., 99. o.) módosított, az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet 143. cikkében említett testület eljárási szabályzatáról szóló, 2018. szeptember 6-i (EU) 2018/1220 bizottsági határozat (HL L 226., 2018.9.7., 7. o.).

kell végrehajtani, amelyekre a Bizottságnak 2022 első félévében a költségvetési rendelet felülvizsgálatának részeként kell javaslatot tennie.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A korai felismerési és kizárási rendszer hatókörének kiterjesztése

A korai felismerési és kizárási rendszer hatékonyságának növelése érdekében⁴ a Bizottság – a költségvetési rendelet közelgő felülvizsgálatával összefüggésben – célzott javaslatot dolgoz ki a korai felismerési és kizárási rendszer hatókörének kiterjesztésére.

A javasolt új szabályok értelmében az egy vagy több kizárási helyzetbe kerülő jogalanyok három új kategóriáját lehet majd megcélzni: i. tényleges tulajdonosok, ii. kapcsolt jogalanyok és iii. ellenőrzési, irányítási vagy képviseleti jogkörrel rendelkező természetes személyek. A jogalanyok ezen új kategóriáinak a korai felismerési és kizárási rendszer hatálya alá vonása a rendszer általános hatékonyságának javítását szolgálja azáltal, hogy így a rendszer kiterjed a közvetlenül a kizárási hatálya alá tartozó gazdasági szereplők „megszemélyesítőire” is, akik e nélkül továbbra is pályázhattak volna az uniós közbeszerzési szerződésekre vagy más módon részesülhettek volna uniós forrásokból.

Emellett a rendszer kiegészül három új kizárási okkal, amelyekhez megfelelő mértékű szankcionálás kapcsolódik: i. az uniós végrehajtó szervek által végzett vizsgálatokban, auditokban vagy ellenőrzésekben való együttműködés elmulasztása; ii. az összeférhetlenség kihasználása; iii. gyűlöletre uszítás és hátrányos megkülönböztetés.

A fenti változtatások célja a korai felismerési és kizárási rendszer általános hatékonyságának növelése. Hatókörének és anyagi jogi szabályainak kiszélesítésével a korai felismerési és kizárási rendszer a kizárást indokoló helyzetek szélesebb körére is kiterjedhetne, és valamennyi irányítási mód esetében jobban meg tudná védeni az Unió pénzügyi érdekeit.

2. A korai felismerési és kizárási rendszer hatékonyabbá tétele

A korai felismerési és kizárási rendszer hatékonyságának növelése érdekében⁵ a Bizottság azt is javasolja, hogy a költségvetési rendelet közelgő felülvizsgálata során vezessék be a következőket:

- gyorsított eljárás az elsőbbséget élvező ügyekben, a meghallgatáshoz való jog sérelme nélkül,

⁴ Lásd a különjelentés „Közvetlen irányítás” című szakaszának 21–29. bekezdését.

⁵ Lásd a különjelentés „Közvetlen irányítás” című szakaszának 30–34. bekezdését.

- a kötelességszegés hátrányos következményeinek megkerülése érdekében a tartózkodási helyüket szándékosan eltitkoló, megbízhatatlan gazdasági szereplőkre vonatkozó szankciókkal kapcsolatos kontradiktórius levelek és határozatok bejelentésére vonatkozó feltételek javítása,
- a kizárást indokoló helyzetben lévő személy vagy szervezet kötelezése arra, hogy illetékes nemzeti vagy európai hatóság által végzett külső ellenőrzés, illetve ilyen hatóságok határozata útján bizonyítsa a meghozott korrekciós intézkedések megfelelőségét.

Az ilyen fejlesztésektől a kizárási határozatok gyorsabb meghozatala és az adminisztratív terhek csökkenése várható.

3. A korai felismerési és kizárási rendszer mint elszámoltathatósági eszköz használatának előmozdítása

Számos, előterjesztés alatt lévő intézkedés célozza a korai felismerési és kizárási rendszer használatának előmozdítását⁶. Ezek közé tartozik az érintett szolgálatokkal, például az OLAF-fal és – újabban – az Európai Ügyészséggel folytatott együttműködés megerősítése, amelynek során munkamódszerek és eljárások meghatározására kerül sor, de segítséget kapnak az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők is abban, hogy az ügyeket az EDES-testület elé vigyék.

Ebben az összefüggésben erősödött az együttműködés a Költségvetési Főigazgatóság mint a rendszer tulajdonosa és az OLAF között, amit az információcsere, az iránymutatások kidolgozása és eseti képzések terén folytatott együttműködés is megerősített, és amelynek célja, hogy az OLAF jelentései az EDES-eljárás szempontjából megfelelőbbek legyenek. Hasonló megközelítés elfogadása már folyamatban van az Európai Ügyészséggel való együttműködés tekintetében.

Ezenkívül a korai felismerési és kizárási rendszer elindítása óta a Bizottság szolgálatai arra összpontosítottak, hogy az EDES-eljárások megismertetése és az ismeretek karbantartása érdekében képzéseket szervezzenek az uniós intézményeknél, szerveknél és ügynökségeknél.

Sablonokat, iránymutatásokat és eljárásokat határoztak meg annak érdekében, hogy a kizárási ügyekkel kapcsolatos releváns információk összegyűjtése és továbbítása terén megkönnyítsék az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők munkáját.

A Bizottság az OLAF ajánlásainak és visszafizettetéseknek⁷ nyomán követésével is fokozta a szervezeti felügyeletet, ami fontos lépés az uniós kizárási eljárások fokozottabb kezdeményezése érdekében.

A Bizottság a jövőben is törekedni fog arra, hogy fokozza a – többek között a tagállami hatóságok és a végrehajtó partnerek számára biztosított – képzésekkel és iránymutatással kapcsolatos tevékenységeit⁸.

⁶ Lásd a különjelentés „Közvetlen irányítás” című szakaszának 36–64. bekezdését.

⁷ Figyelembe véve az OLAF-rendeletben a tagállamok és az intézmények számára az OLAF ajánlásainak nyomán követésére előírt határidőket.

⁸ Lásd a különjelentés „Közvetlen irányítás” című szakaszának 36–64. bekezdését.

4. Tagállamok, kizárási és adatbányászati eszközök

Ami a korai felismerési és kizárási rendszer tagállamokra való kiterjesztését illeti⁹, meg kell jegyezni, hogy jelenleg ez az egyetlen uniós szintű kizárási rendszer. Bár a szabálytalanságok és csalások megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében a tagállamoknak hatékony belső kontrollrendszert kell kialakítaniuk, az uniós jog nem írja elő számukra külön kizárási rendszerek létrehozását.

A Bizottság javasolni fogja, hogy a korai felismerési és kizárási rendszernek a megosztott irányításra való célzott és arányos kiterjesztése révén uniós szinten foglalkozzanak az Unió pénzügyi érdekei fokozott védelmének szükségességével.

E javaslat teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamok azon elsődleges felelősségét, hogy megosztott irányítás keretében, nemzeti szinten szankcionálják és vizsgálják ki az ilyen eseteket. Az uniós szintű kizárási azonban lehetséges és szükséges lenne, ha:

- A tagállamok a szabálytalanságkezelő rendszeren (IMS) keresztül olyan kizárást indokoló helyzetről értesítik a Bizottságot, amelynek alapja jogerős ítéletben vagy jogerős közigazgatási határozatban megállapított legsúlyosabb kötelességszegés (csalás, korrupció stb.). A Bizottság ezt követően a fent említett információk alapján jár el.
- A vonatkozó uniós jelentés (vagyis az OLAF jelentése, a Bizottság ellenőrzése vagy az Európai Számvevőszék jelentése) súlyos esetekre vonatkozó bizonyítékokat tartalmaz, ezért a kizárási határozat alapjául szolgáló végleges határozat vagy ítélet meghozataláig vagy annak hiányában meg kell védeni az uniós költségvetést (ha van ilyen végleges határozat vagy ítélet, a testületnek haladéktalanul hozzá kell igazítania az ajánlását).

Emellett a tagállamok kötelesek lesznek a korai felismerési és kizárási rendszer adatbázisában foglalt információk alapján végrehajtani a rendszerben szereplő kizárási határozatokat. Ez azt jelenti, hogy nem szabad lehetővé tenni számukra, hogy megosztott irányítás keretében forrásokat ítéljenek oda a korai felismerési és kizárási rendszerben felsorolt személyeknek vagy szervezeteknek. A Bizottság emlékeztet korábbi jogalkotási javaslataira, amelyek ugyanezen irányvonalak mentén kötelezik a tagállamokat arra, hogy az uniós költségvetés megosztott irányítás keretében történő végrehajtása során vegyék figyelembe a korai felismerési és kizárási rendszerben szereplő kizárást.

A Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék és az Európai Parlament támogatja a korai felismerési és kizárási rendszernek a megosztott irányításra való ilyen kiterjesztését.

Végezetül a Bizottság emlékeztet arra, hogy javaslatokat terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy – amennyiben a költségvetést megosztott irányítás és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében hajtják végre – milyen módon lehetne javítani a tagállamok által az uniós finanszírozás kedvezményezettjeiről gyűjtött adatok minőségét és interoperabilitását, többek között egy egységes adatbányászati és kockázatminősítési eszköz kötelező használatával. Az elfogadott jogszabály azonban az egységes adatbányászati és kockázatminősítési eszköznek csak az önkéntes használatát írja elő.

⁹ Lásd a különjelentés „Közvetlen irányítás” című szakaszának 36–64. bekezdését.

A Bizottság közzétette és továbbfejlesztette az „Arachne” adatbányászati és kockázatértékelési eszközt. Az Arachne elsősorban a kedvezményezettek és projektek adatbázisa. A Bizottság a legújabb technológiai fejlesztések (többek között a mesterséges intelligencia) felhasználásával folytatni fogja az eszköz korszerűsítését, és továbbra is határozottan elő fogja mozdítani az ARACHNE és annak új funkciói tagállamok általi használatát¹⁰.

A költségvetési rendelet közelgő célzott felülvizsgálatával összefüggésben a Bizottság törekedni fog az uniós költségvetés erőteljesebb védelmére, és mérlegeli, hogy javaslatot tegyen az egységes adatbányászati és kockázatminősítési eszköznek az uniós költségvetés valamennyi végrehajtási módszere esetében történő használatára.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK KÖVETKEZTETÉSEIRE ÉS AJÁNLÁSAIRA

1. 1. ajánlás – A kizárások hatókörének kiterjesztése

A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

A Bizottság azt javasolja, hogy a költségvetési rendeletben terjesszék ki a korai felismerési és kizárási rendszer hatókörét. Ebben az összefüggésben három új jogalanyt lehetne megcélózni: a kötelelességzésben részt vevő tényleges tulajdonosok, kapcsolódó szervezetek és természetes személyek. Kizárásukra az Európai Parlament ajánlásával összhangban egyedi elbírálás alapján kerülhetne sor, például azért, hogy különbséget tegyenek a kizárást indokoló helyzetekben való közvetlen és közvetett érintettség között, és így – a személyes felelősség elvével összhangban – elkerülhető legyen, hogy a kizárást indokoló helyzetben való érintettségre ténylegesen befolyást nem gyakorló szervezeteket igazságtalanul nyilvántartásba vegyék az EDES-ben.

2. 2. ajánlás. A korai felismerési és kizárási rendszer alaposabb végrehajtása

A Bizottság részben elfogadja ezt az ajánlást.

Az ajánlások konkrét pontjaival kapcsolatban a Bizottság a következőket állapítja meg:

1. A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás 1. pontját.

A Bizottság belső ügyviteli rendszert dolgoz ki, amely áttekintést nyújt a folyamatban lévő és lezárt EDES-ügyek kezeléséről. A rendszer kifejlesztése során kellően figyelembevételre kerülnek a titoktartási követelmények és az adatvédelmi szempontok.

2. A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás 2. pontját.

A Bizottság a Bizottság szervezetirányító tanácsának égisze alatt kezdeményezte – különösen a korai felismeréssel vagy a kizárással kapcsolatos OLAF-jelentések és ajánlások

¹⁰ Lásd a különjelentés „Megosztás irányítás” című szakaszának 73–81. és 82–87. bekezdését.

nyomon követése, valamint a testület ajánlásainak nyomon követése tekintetében – a korai felismerési és kizárási rendszer hatékony működésének szervezeti felügyeletét. A Bizottságnak gondoskodnia kell a szervezeti felügyeletről az OLAF¹¹ és az Európai Ügyészség folyamatban lévő vizsgálataival kapcsolatban – az esetleges titoktartási követelmények teljes körű tiszteletben tartása mellett –, valamint a végleges ellenőrzési eredmények, a versenyjogi határozatok és a végrehajtó partnerek értesítései tekintetében is. Az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselőknek és az EDES-testületnek továbbra is részt kell venniük a kizárási helyzetekre adott válasz összehangolásában.

Ami a rendelkezésre álló adatforrásoknak a kizárási esetek azonosítására való felhasználását illeti, a Bizottság meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy felügyelje az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők intézkedéseit, amennyiben a vonatkozó adatbázisban potenciális kizárási esetekre vonatkozó információk szerepelnek. A szabálytalanságkezelő rendszerben szereplő adatok esetében az adatokat akkor bocsátják rendelkezésre, amikor az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők a rendszerben talált adatok alapján további információkat kérnek.

3. A Bizottság részben elfogadja a 2. ajánlás 3. pontját.

A Bizottság nem kizárólag a becsületbeli nyilatkozatokra támaszkodik. Az ilyen nyilatkozatok ellenőrzése mellett a Bizottság utólagos biztosítékokat is előír. A Bizottság különösen arra kötelezi az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselőket, hogy a szerződések aláírása előtt az eljárások minden szakaszában ellenőrizzék az EDES-adatbázist. Utólagos ellenőrzésekre is sor kerül úgy, hogy az ABAC-ban az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők a kifizetések teljesítése előtt zárolási figyelmeztetéseket kapnak a kizárt jogalanyokról. A rendszer figyelmeztetni fogja őket arra is, hogy az EDES rendszerben korai felismerésre vonatkozó adat került be. Így az engedélyezésre jogosult tisztviselőket a szerződések végrehajtása során tájékoztatni lehet az olyan uniós szerződő felekkel kapcsolatos problémákról, akikkel folyamatosan szerződéses jogviszonyban állnak.

A Bizottság azonban meg fogja vizsgálni azt a lehetőséget, hogy a tagállami hatóságok számára létrehozson egy egyablakos rendszert azzal a céllal, hogy az EDES-ből, az Arachne-ből és a Summa-ból (az ABAC helyébe lépő jövőbeli alkalmazásból) származó, rendelkezésre álló releváns adatokra támaszkodva – az összekapcsolódás, a többoldalú adatbevitel és a mesterséges intelligencián alapuló eszközök és technikák révén – biztosítsa az uniós költségvetés maximális védelmét. Lásd még az 5. ajánlásra adott választ.

4. A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás 4. pontját.

A testület titkársága az EDES-eljárások maximális hatékonysága érdekében különböző iránymutatásokat dolgozott ki az OLAF-fal és más szolgálatokkal való együttműködés megkönnyítésére. Iránymutatás készült például az OLAF-jelentések¹² használatáról, a kizárási eljárásoknak a folyamatban lévő jogi kötelezettségvállalásokra gyakorolt hatásáról, a korai felismerési és kizárási rendszer szervezeti vonatkozásairól stb. A Bizottság további iránymutatást fog kidolgozni a korai felismerési és kizárási rendszer használatával kapcsolatban.

¹¹ A „folyamatban lévő OLAF-vizsgálatokra” való hivatkozást a 883/2013/EU, Euratom rendelet (OLAF-rendelet) 7. cikkének (6) bekezdésében leírt, az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló igazgatási óvintézkedésekre való hivatkozásként kell értelmezni.

¹² A szövegezésre vonatkozó utasításokat és az OLAF adminisztratív ajánlásainak nyomon követéséről szóló iránymutatást véglegesítették, és azok 2022 januárjától alkalmazandók.

5. A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás 5. pontját.

A Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a korai felismerési és kizárási rendszer tudatos alkalmazását, többek között más uniós intézmények és szervek, a tagállami hatóságok és a végrehajtó partnerek körében is.

3. 3. ajánlás – A korai felismerés és kizárási nyomon követésének javítása a közvetett irányítás esetében

A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

A közvetett irányítás a partnerek szabályainak elfogadásán, valamint a partnerek igazgatási autonómiájának, vezetői nyilatkozatainak és kapcsolódó ellenőri véleményeinek elismerésén alapul. A partnerek szabályai és eljárásai olyan pillérek, amelyek biztosítják, hogy pl. a partner kizárási szabályai kielégítően működjenek.

Mindezek alapján a Bizottság további lépést fog tenni annak biztosítása érdekében, hogy partnerei eleget tegyenek azon kötelezettségüknek, miszerint – ha a szerződő feleket kizárást indokoló helyzetben lévőként azonosították – értesíteniük kell a Bizottságot, amelynek módja a vezetői nyilatkozat mintáinak olyan aktualizálása, hogy az kifejezetten hivatkozzon arra a kötelezettségre, amely szerint a költségvetési rendelet 142. cikke (2) bekezdése e) pontjának alkalmazásában a felderített csalások és/vagy szabálytalanságok eseteiről tájékoztatni kell a Bizottságot. Emellett fel lehetne hívni a közvetett irányítás keretében források felhasználását végrehajtó partnerek figyelmét a tájékoztatási kötelezettségükre.

4. 4. ajánlás – A korai felismerés és a kizárási kiterjesztése a megosztott irányításra

A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

A költségvetési rendelet közelgő felülvizsgálatával összefüggésben a Bizottság javasolja a korai felismerési és kizárási rendszer célzott és arányos kiterjesztését a megosztott irányításra, valamint a tagállamok azon kötelezettségét, hogy ellenőrizzék az EDES adatbázisát, és az uniós források odaítélésekor vegyék figyelembe az abban szereplő kizáráásokat. A korai felismerési és kizárási rendszert azért kell célzottan kiterjeszteni a megosztott irányításra, mert tiszteletben kell tartani a költségvetési rendelet 63. cikkének (1) bekezdésében előírt, a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatok tagállamokra történő átruházásáról szóló rendelkezést.

5. 5. ajánlás – A meglévő adatok és a digitális eszközök jobb kihasználása

A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

Az ajánlások konkrét pontjaival kapcsolatban a Bizottság a következőket állapítja meg:

1. A Bizottság elfogadja az 5. ajánlás 1. pontját.

A Bizottság feltérképezi a helyzetet, és az adatok rendelkezésre állásának azonosítása érdekében koncepcióigazolást kezdeményezett. A feltérképezés eredménye azonban a nemzeti adatok rendelkezésre állásától függ.

2. A Bizottság elfogadja az 5. ajánlás 2. pontját.

A Bizottság a költségvetési rendelet felülvizsgálata során javaslatot kíván tenni a rendelkezésre álló nemzeti adatok felhasználására. A Bizottság ki fogja terjeszteni a szabálytalanságkezelő rendszerben szereplő, a tagállamok által bejelentett egyéb releváns nemzeti adatok felhasználásának jogalapját az EDES-testületi eljárások kezdeményezésére, valamint a megosztott irányítás alá tartozó kiadások tekintetében a tagállamok által végrehajtandó kapcsolódó kizárási határozatokra. Ezek azok a nemzeti források, amelyek az uniós költségvetés védelme szempontjából a legrelevánsabbak. A Bizottság elemzi a korai felismerési és kizárási rendszer, a szabálytalanságkezelő rendszer és az Arachne összekapcsolásának megvalósíthatóságát is. A nemzeti szabályok – különösen az adatvédelemre vonatkozó szabályok – miatt a Bizottság csak megfelelő, jogszerű eljárással gyűjtheti és használhatja fel újra az adatokat.

3. A Bizottság elfogadja az 5. ajánlás 3. pontját.

A Bizottság folytatja az adatbányászatra és kockázatértékelésre szolgáló, az uniós költségvetést végrehajtó tagállami hatóságok rendelkezésére bocsátott Arachne integrált informatikai rendszer fejlesztését. E fejlesztések új jellemzőket és funkciókat eredményeznek, például egy előzetes modult, a KAP fejleményeit és a tényleges tulajdonosokra vonatkozó adatokat figyelembe vevő új kockázati mutatókat. A Bizottság törekedni fog továbbá arra, hogy még inkább felhasználóbarát legyen, és amennyiben a tagállamok nemzeti adatokat bocsátanak rendelkezésre, azok nagyobb mértékben interoperábilisak legyenek az uniós költségvetés végrehajtása szempontjából releváns egyéb uniós és nemzeti adatforrásokkal. A költségvetési rendelet közelgő célzott felülvizsgálatával összefüggésben a Bizottság törekedni fog az uniós költségvetés erőteljesebb védelmére, és mérlegeli, hogy javaslatot tegyen az adatbányászatra és kockázatminősítésre szolgáló említett integrált informatikai rendszernek az uniós költségvetés valamennyi végrehajtási módszere esetében történő használatára.

4. A Bizottság elfogadja az 5. ajánlás 4. pontját.

A Bizottság felelős azért, hogy az uniós kizárási határozatokat elérhetővé tegye az EDES adatbázisban, és törekszik az eszköz lehető legnagyobb mértékű népszerűsítésére. A Bizottság további lépéseket fog tenni annak érdekében is, hogy szervezeti szinten előmozdítsa a jelenleg Arachne elnevezésű integrált adatbányászati és kockázatértékelési informatikai rendszer használatát.

5. A Bizottság elfogadja az 5. ajánlás 5. pontját.

Lásd az 5. ajánlás 3. pontjára adott választ.